

KËSHILLI I EUROPËS ,GJYKATA EUROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT
SEKSIONI I KATËRT
ÇËSHTJA

"NURI KUNDËR SHQIPËRISË"

(Nr. i aplikimit: 12306/04)

VENDIM
STRASBURG
3 SHKURT 2009

Ky gjykim do të marrë formë të prerë në përputhje me rrethanat e parashtruara në nenet 44 dhe 2 të Konventës. Mund edhe të redaktohet.

Në çështjen "Nuri kundër Shqipërisë",

Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut (seksioni i katërt), e përbërë nga:

Nicolas Bratza, president,

Giovanni Bonello,

David Thor Bjorgvinsson,

Jan Sikuta,

Paivi Hirvela,

Ledi Bianku,

Nebojsa Vucinic, gjyqtarë,

dhe Lawrence Early, sekretar seksioni,

pasi shqyrtoi çështjen me dyer të mbyllura më 13 janar 2009,

mori vendimin e mëposhtëm, i cili u miratua në të njëjtën datë.

PROCEDURA

1. Çështja filloi me depozitimin e një aplikimi kundër Republikës së Shqipërisë (nr.12306/040) pranë Gjykatës, bazuar në nenin 34 të Konventës ndërkombëtare për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut (Konventa), nga shtetasja shqiptare, zj. Tefta Nuri (aplikuesi), më 18 shkurt 2004.

2. Aplikuesi, të cilit i ishte ofruar ndihmë ligjore, u përfaqësua nga zoti S. Puto, avokat i cili ushtron profesionin në Tiranë . Qeveria e Shqipërisë (Qeveria) u përfaqësua nga zj. S. Meneri.

3. Aplikanti pretendon se është shkelur neni 6§1 i Konventës dhe neni 1 i protokollit nr.1 të Konventës, sepse i është dhunuar e drejta mbi pronësinë, pasi autoritetet nuk kanë zbatuar një vendim administrativ, i cili i akordonte asaj një kompensim në vend të rikthimit të pronës.

4. Më 5 qershor 2006, presidenti i seksionit të katërt të Gjykatës, vendosi ta njoftojë Qeverinë për aplikimin. Bazuar në dispozitat e nenit 29 § 3 të Konventës u vendos të shqyrtohej themeli i aplikimit në të njëjtën kohë me vendimin për pranimin e kërkesës.

5. Aplikuesja dhe Qeveria dorëzuan aplikime shtesë me shkrim (rregulli 59 § 3).

FAKTET

I. RRETHANAT E ÇËSHTJES

6. Aplikuesja ka lindur në vitin 1948 dhe jeton në Tiranë.

7. Aplikuesja ka dorëzuar një aplikim në një datë të paspecifikuar te Komisioni i Kthimit dhe Kompensimit të Pronave në Lushnjë (Komisioni), dhe ka kërkuar kthimin e pronës të të afërmit të saj të vdekur, e cila ishte konfiskuar në 1949.

8. Më 22 prill 1994 Komisioni ka mbështetur aplikimin dhe ka njohur të drejtën e pronësisë të aplikueses për dy vila dhe një ndërtesë trikatëshe me sipërfaqje 1 380 metra katrorë dhe një truall me sipërfaqje 540 merta katrorë.

9. Për sa i përket ndërtesës trikatëshe dhe njëres prej vilave, Komisioni vendosi t'i kthejë pronën aplikueses. Për sa i përket vilës tjetër, Komisioni njohu të drejtën e bashkëpronësisë së aplikueses me banorin ekzistues. Megjithatë, meqë nuk ishte e mundur që trualli prej 540 metrash katrorë t'i kthehej aplikueses, Komisioni vendosi t'i jepej kompensim

me bono shtetërore me vlerë të barabartë me atë të truallit. Në fund, Komisioni urdhëroi autoritetet ta zbatojnë vendimin.

10. Në një datë të paspecifikuar aplikuesja nisi një padi civile në Gjykatën e Rrethit të Lushnjës kundër pjesës të vendimit të Komisionit që e njihte njërën nga vilat si pronë të përbashkët dhe kërkoi pronësi të plotë mbi të. Banori i vilës dhe Komisioni u njoftuan për gjyqin.

11. Më 23 janar 1996 gjykata mori vendim në favor të padisë civile të aplikueses dhe njohu pronësinë e plotë mbi vilën. Gjykata nuk mori vendim për pjesën e vendimit të Komisionit që kishte të bënte me kompensimin.

12. Më 10 maj 1996, pas një apelimi nga pala e paditur, Gjykata e Apelit në Tiranë nuk e rrëzoi vendimin e Gjykatës së Rrethit. Duke qenë se vendimi nuk u apelua në Gjykatën e Lartë, ai mori formë të prerë.

13. Në një datë të paspecifikuar, pas zbatimit të vendimit të gjykatës, aplikuesja mori pronat që i ishin dhënë, që do të thotë dy vilat dhe ndërtesën trikatëshe.

14. Në vitin 2004, duke qenë se nuk i ishin dhënë bonot shtetërore, aplikuesja i dërgoi një letër Komisionit, me anë të së cilës i kërkonte një zgjidhje për çështjen e kompensimit për truallin prej 540 metrash katrorë. Letra nuk mori përgjigje.

15. Deri më sot, autoritetet nuk i kanë dhënë kompensim për truallin prej 540 metrash katrorë, pavarësisht nga vendimi i Komisionit.

II. LIGJI I VENDIT

Ligji vendas që lidhet me këtë çështje është përshkruar në detaj në çështjen Driza kundër Shqipërisë (nr.33771/02 § 33-44 dhe KEDNJ 2007 - ... (ekstrakte)), si dhe në “Ramadi etj. kundër Shqipërisë” (nr.38222/02, 22-30, 13 nëntor 2007)

LIGJI

I. PRETENDIMI PËR SHKELJE TË NENIT 6 § 1 TË KONVENTËS

17. Aplikuesja u ankua se autoritetet nuk kishin zbatuar me efikasitet vendimin e Komisionit, i cili i jepte asaj kompensim. Ajo u bazua te neni 6 § 1 i Konventës, i cili në lidhje me këtë çështje, thotë:

“Në caktimin e të drejtave dhe detyrimeve të tij civile ... çdokush mund të ketë një gjykim të drejtë nga një gjykatë.”

A. PRANUESHMËRIA

1. Pretencat e palëve

18. Qeveria e kundërshtoi aplikueshmërinë e nenit 6 § 1 të Konventës për praktikën administrative për çështjen në fjalë.

19. Qeveria pretendoi se aplikuesja nuk i kishte përdorur të gjitha mundësitë në vend për sa i përket moszbatimit të vendimit të Komisionit. Ata pretenduan se aplikuesja duhet të kishte bërë ankimim pranë Komitetit Shtetëror për Kthimin dhe Kompensimin e Pronave (zëvendësuar nga Agjencia Shtetërore për Kthimin dhe Kompensimin e Pronave me anë të ligjit për pronat të vitit 2006) dhe të kërkonte zbatimin e vendimit të Komisionit. Meqë një pjesë e vendimit të Komisionit ishte rikonfirmuar nga gjykatat e vendit, Qeveria pretendoi se aplikuesja duhet t’i kishte përdorur procedurat e zbatimit në përputhje me Kodin e Procedurës Civile.

20. Për sa i përket kundërshtimeve të Qeverisë për mosshkrimin e mundësive në vend, aplikuesja pretendoi se ligji i pronave nuk jepte zgjidhje për rastet e moszbatimit të vendimeve të komisionit që kanë të bëjnë me dhënien e kompensimit në vend të kthimit fizik të pronës.

2. Vlerësimi i gjykatës

21. Për sa i përket kundërshtimit të Qeverisë në lidhje me aplikueshmërinë e nenit 6 § 1 të Konventës, Gjykata vëren se një kundërshtim i ngjashëm është hedhur poshtë në vendimin e gjykatës në çështjen “Ramadhi etj. kundër Shqipërisë” (cituar më lart, §35-37). Gjykata nuk sheh arsye të marrë vendim të ndryshëm në rastin e tanishëm. Si rrjedhim, gjykata nuk e pranon kundërshtimin e Qeverisë.

22. Për sa i përket kundërshtimit të Qeverisë për mosshkrimin e zgjidhjeve në vend nga ana e aplikueses, Gjykata mbështetet në vendimin e saj në çështjen “Ramadhi etj. kundër Shqipërisë” (cituar më lart, §50-51), që konstaton se nuk ka zgjidhje efikase për të zbaruar

vendimin e Komisionit. Si rrjedhim, Gjykata hedh poshtë kundërshtimet e Qeverisë.

23. Gjykata konstaton se padia nuk është e pabazuar ose e papranueshme për ndonjë arsye tjetër sipas kuptimit të nenit 35 të Konventës. Prandaj çështja konsiderohet e pranueshme.

B. THEMELI

1. Pretencat e palëve

24. Qeveria pretendoi se procesi i kompensimit ishte kompleks dhe se vështirësitë e procesit vinin për shkak të lëvizjeve masive demografike, ndryshimeve drastike në titujt e pronësisë gjatë regjimit të mëparshëm komunist, mungesës së përvojës dhe procesit të tranzicionit. Ata pretenduan se po bëheshin përpjekje për hartimin e hartave për vlerësimin e pronave. Qeveria nuk paraqiti ndonjë shifër për numrin e qytetarëve që kishin përfituar nga procesi i kompensimit.

25. Aplikuesja pretendoi se moszbatimi i vendimit të Komisionit kishte shkelur të drejtën e saj për ta zgjidhur çështjen në gjyq. Ajo pretendoi se autoritetet nuk kishin dhënë kurrë bono shtetërore si kompensim për pronarët, pavarësisht nga fakti se shteti lëshon bono thesari. Aplikuesja deklaroi se kishte bërë përpjekje për zbatimin e vendimit të Komisionit (shih paragrafin 14, më lart). Duke u zbatuar te precedenti i gjykatës, ajo pretendoi se nuk duhej të kryente procedura zbatimi për një vendim kundër autoriteteve (shih “Metaxas kundër Greqisë” nr.8415/02, § 19, 27 maj 2004).

2. Vlerësimi i gjykatës

26. Parimet e përgjithshme në nenin 6 § 1 të Konventës që kanë të bëjnë me moszbatimin e vendimeve të Komisionit shpjegohen në vendimin “Ramadhi etj. kundër Shqipërisë” (cituar më lart, § 45 e pas).

27. Gjykata konstaton se vendimi i Komisionit i datës 22 prill 1994 urdhëroi pagimin e kompensimit për truallin me përmasa 540 metra katrorë. Ai vendim nuk ishte kundërshtuar kurrë dhe është ende në fuqi.

28. Gjykata vëren se, pavarësisht nga fakti nëse vendimi përfundimtar që do të ekzekutohet merr formën e një vendimi gjyqësor ose të një autoriteti administrativ, ligji vendas, si dhe Konventa kërkojnë zbatimin e tij. Nuk janë marrë hapa për zbatimin e vendimit që Komisioni mori në favor të aplikueses Ramadhi etj. (cituar më lart, § 49).

29. Rrjedhimisht gjykata konkludon se ka pasur dhunim të së drejtës së aplikueses për t’iu drejtuar gjykatës në bazë të nenit 6 § 1 të Konventës.

II. PRETENDIMI PER SHKELJE TË NENIT 1 TË PROTOKOLLIT NR.1 TË KONVENTËS

30. Aplikuesja u ankua se mospagimi i kompensimit përbënte shkelje të nenit 1 të protokollit nr.1 të Konventës, i cili shprehet:

“Çdo person fizik ose ligjor ka të drejtë t’i shijojë pronat e tij në paqe. Askujt nuk mund t’i merret prona, përveç kur bëhet për të mirën e publikut dhe sipas kushteve të caktuara me ligj dhe parimet e përgjithshme të ligjit ndërkombëtar.

Dispozitat pararendëse nuk duhet t’i heqin të drejtën një shteti për të kontrolluar përdorimin e pronës në përputhje me interesin e përgjithshëm ose për të siguruar pagimin e taksave ose kontributeve, ose penaliteteve të tjera.”

A. Pranueshmëria

31. Gjykata nuk e konsideron të pabazuar kuptimin e nenit 35 § 3 të Konventës. Gjykata vëren se nuk ka arsye të tjera për ta deklaruar të papranueshme këtë pjesë të aplikimit prandaj e konsideron të pranueshme.

B. THEMELI

1. Pretencat e palëve

32. Qeveria pretendoi se aplikuesja nuk ka pasur kurrë posedim efektiv të pronës. Rrjedhimisht, nuk ka pasur kurrë shkelje të së drejtës së saj mbi pronën. Qeveria pranoi se procesi i kthimit dhe kompensimit nuk mund të ndodhte brenda ditës dhe në mënyrë spontane dhe se vonesat që lidhen me të kanë të bëjnë me procesin e tranzicionit që po kalon vendi.

33. Qeveria pretendoi se aplikuesja nuk ishte ankuar kurrë se vonesat në zbatim i kishin sjellë vështirësi financiare ose sociale. Meqë pjesa tjetër e vendimit të Komisionit ishte zbatuar, moszbatimi i shpërblimit nuk kishte rënduar gjendjen e aplikueses dhe nuk i kishte

krijuar asaj probleme joproporcionale.

34. Aplikuesja theksoi faktin se moszbatimi i vendimit të Komisionit për kompensimin e truallit prej 540 metrash katrorë, i cili nuk ishte kundërshtuar, i shkelte asaj të drejtën e pronës.

2. Vlerësimi i Gjykatës

35. Parimet e përgjithshme të nenit nr.1 të protokollit nr.1 të Konventës janë shpjeguar në vendimin “Ramadhi etj.” (cituar më lart, § 67-71 dhe § 75-79).

36. Gjykata vëren se aplikueses i njihet e drejta e kompensimit me anë të vendimit të Komisionit në vitin 1994, i cili ishte i formës së prerë. Si rrjedhojë, për ta shqyrtuar ankesën ajo e konsideron padinë e aplikueses të bazuar në ligjin e vendit dhe një aset të zbatueshëm sipas nenit 1 të protokollit nr.1 (shih, për shembull, “Ramadhi etj.”, cituar më lart, § 71).

37. Gjykata vëren se kjo padi lidhet me atë të shqyrtuar në kuadër të nenit 6 § 1 në lidhje me moszbatimin e vendimit të Komisionit (shih paragrafët 26-29 më lart). Bazuar në precedent, Gjykata konstaton se ndërhyrja mund të shqyrtohet nën fjalinë e parë të paragrafit të parë të nenit 1 të protokollit nr.1, i cili përcakton parimin e gëzimit paqësor të pronës në terma të përgjithshëm (shih, për shembull, “Burdov kundër Ruisisë”, nr.59498/00, § 40, KEDNJ 2002-III, “Jasiuniene kundër Lituanisë”, nr.41510/98, § 45, 6 mars 2003, “Sabin Popescu kundër Rumanisë” 48102/99 § 80, 2 mars 2004, dhe “Beshiri etj. kundër Shqipërisë” nr.7352/03, § 99 22 gusht 2006, “Ramadhi etj. kundër Shqipërisë”, cituar më lart, § 77).

38. Gjykata duhet të konstatojë nëse ka pasur një bilanc të drejtë midis kërkesave të interesit të përgjithshëm të komunitetit dhe kërkesave për mbrojtjen e të drejtave themelore të individit. në rrethanat e kësaj çështjeje, gjykatës iu kërkua të vendosë nëse kohëzgjatja e mospagimit të kompensimit nga autoritetet ndikojnë në këtë balancë dhe nëse kjo ishte barrë e rëndë për aplikuesen.

39. Gjykata vëren se këto çështje i ka shqyrtuar më parë në vendimin e marrë për “Ramadhi etj.”, të cituar më sipër, § 79-84. Duke qenë se Qeveria nuk prezantoi fakte bindëse për të justifikuar mospërcaktimin e shumës së kompensimit nga autoritetet e vendit për një periudhë disavjeçare, Gjykata nuk e sheh të arsyeshme të marrë vendim të ndryshëm për rrethanat e çështjes në fjalë.

40. Bazuar në sa më sipër, në këtë çështje konstatohet shkelje e nenit 1 të protokollit nr.1 të Konventës.

III. ZBATUESHMËRIA E NENEVE 46 DHE 41 TË KONVENTËS

41. Neni 46 i Konventës thotë:

“1. Palët e larta kontraktuese zotohen ta zbatojnë gjykimin përfundimtar të Gjykatës për çështje në të cilën janë palë.

2. Gjykimi përfundimtar i Gjykatës i transmetohet Komitetit të Ministrave, i cili mbikëqyr zbatimin e tij.”

42. Gjykata rithekson konkluzionet e çështjes “Ramadhi etj”. (cituar më sipër, § 90-94) në lidhje me nenin 46 të Konventës. Ajo i kërkon shtetit të paditur të marrë masat e përgjithshme sipas paragrafëve 93 dhe 94 të vendimit në fjalë.

B. Neni 41 i Konventës

43. Aplikuesja kërkoi 141 910 euro për dëmet ekonomike dhe 42 320 euro për dëmet joekonomike. Për sa i përket kërkesës për dëmet ekonomike, aplikuesja paraqiti vlerësimin e një eksperti për pronën, i cili e vlerësoi pronën me 64 500 euro dhe fitimin e munguar që prej vitit 1994 me 77 410 euro.

44. Qeveria nuk paraqiti argumente për shumat e kërkua.

45. Gjykata rikujton parimet e përgjithshme të përcaktuara në çështjen “Ramadhi etj.”, (të cituar më lart, § 90-94) përsa i përket nenit 46 të Konventës.

46. Gjykata konstaton se në rrethanat e çështjes në fjalë, pagimi i kompensimit që i korrespondon vlerës së truallit prej 540 metrash katrorë, me interes, për të reflektuar humbjet nga mospërdorimi i këtij trualli, do ta vendoste aplikuesen në një pozitë më të afërt të mundshme me atë në të cilën do të gjendej në qoftë se nuk do të kishte shkelje të Konventës.

47. Duke pasur parasysh materialin që zotëron dhe duke bërë një vlerësim të balancuar, Gjykata vendos që aplikueses t’i jepet shuma prej 71 500 eurosh përsa u përket

dëmeve ekonomike.

48. Për sa u përket dëmeve joekonomike, Gjykata, duke marrë një vendim të balancuar, vendos që aplikueses t'i jepet shuma 5 000 euro.

1. Kostot dhe shpenzimet

49. Aplikuesja, e cila ka marrë 850 euro ndihmë ligjore nga Këshilli i Europës për prezantimin e çështjes së saj, kërkoi 4 000 euro për shpenzimet ligjore në proceset në vendin e saj dhe në Strasburg. Ajo nuk paraqiti një listë të detajuar për të mbështetur kërkesën e saj për kostot dhe shpenzimet.

50. Bazuar në precedentët e gjykatës, aplikuesit mund të rimbursohen për shpenzimet vetëm nëse ato vërtetohen se janë kryer dhe kanë qenë të nevojshme dhe janë të arsyeshme. Për këtë qëllim, rregulli 60 § 2 dhe 3 i rregullores së gjykatës, kërkon që aplikantët të dorëzojnë, së bashku me kërkesat e tyre për shpërblim të drejtë, “çdo dokument mbështetës dhe relevant” ose në rast të kundërt Gjykata “mund të refuzojë kërkesat në tërësi ose pjesërisht”. Në rastin në fjalë, gjykata vëren se aplikuesja nuk paraqiti dokumente – si lista të detajuara ose fatura për të mbështetur kërkesën, dhe vendos të mos jepet shpërblim për këtë zë.

2. Interesi normal

51. Gjykata e konsideron të arsyeshme që interesi normal të bazohet te norma marginale e interesit të Bankës Qendrore Europiane, të cilit i duhet shtuar 3%.

PER KËTO ARSYE, GJYKATA, ME VENDIM UNANIM:

1. Deklaron se aplikimi pranohet.

2. Vendos se ka pasur shkelje të nenit 6 § 1 të Konventës për sa i përket moszbatimit të vendimit të Komisionit të datës 22 prill 1994.

3. Vendos se moszbatimi i vendimit të Komisionit të datë 22 prill 1994 përbën shkelje të nenit 1 të protokollit nr.1 të Konventës.

4. Vendos:

a) Shteti i paditur duhet t'i paguajë aplikueses, brenda tre muajve nga data në të cilën vendimi - merr formë të prerë sipas nenit 44 § 2 të Konventës, shumat e mëposhtme të konvertuara në - monedhën e shtetit të paditur me kursin e datës së pagimit:

i) 71 500 euro (shtatëdhjetë e një mijë e pesëqind euro) dëme ekonomike;

ii) 5 000 euro (pesëmijë euro), plus taksat e aplikueshme, dëme joekonomike;

b) nga data e skadimit të tri muajve të lartpërmendur deri në pagimin e shumës, do të llogaritet interes i thjeshtë për shumat e mësipërme me normë të barabartë me normën marginale të interesit të Bankës Qendrore Europiane, plus 3%.

5. Rrëzon kërkesat e tjera të aplikantes për kompensim të drejtë.

Shkruar në anglisht dhe njoftuar me shkrim më 3 shkurt 2009, sipas rregullit 77 § 2 dhe 3 të rregullores së Gjykatës.

Lawrence Early
Sekretar

Nicolas Bratza
President